

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kárpáti Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szalay Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 12.P.28.759/2007. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.353/2010/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 15. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes .. polgármestere volt, míg az alperes 2006. október óta az önkormányzat képviselőtestületének tagja.

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a ..honlapon ..-án „..” című cikkben, a .. honlapon ..-án megjelent „..” című cikkben, továbbá a .. című hetilap ..-i számában közzétett „..” és a .. honlapon ..-én megjelent „..” című cikkben közzétett nyilatkozataival megsértette becsületét és jóhírnevét.

Kérte az alperes további jogsértéstől eltiltását, elégtételadásra és 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint 2007. április 12. napjától esedékes késedelmi kamata megfizetésére kötelezését.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint való tényeket tett közzé, illetve véleményét fejtette ki a felperes tevékenységéről.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a ..honlapon ..-án megjelent „..” című cikkben közzétett azzal a valótlan tényállítással, hogy a felperesnek nem volt felhatalmazása a ..-i mélygarázs építésével kapcsolatos vállalatok aláírására, megsértette a felperes jóhírnevét. Az alperes a .. honlapon ..-án megjelent „..” című cikkben közzétett azzal a közléssel, hogy a váci mélygarázs építéssel kapcsolatban a „..” kifejezést használta, megsértette a felperes emberi méltóságát és becsületét. Megállapította továbbá, hogy az alperes a .. című lap ..-én megjelent számában „..” című cikkében közzétett azzal a valótlan tényállítással, hogy a felperes a képviselőtestület tudta nélkül kötötte meg a váci mélygarázs építésére vonatkozó szerződést, megsértette a felperes jóhírnevét. Az alperes a .. honlapon ..-án az „....” című cikkben közzétett azzal, a ..-i római katolikus temető telekcseréjével és a görög-keleti temető felszámolásával kapcsolatos közlésével, hogy „...a város első emberét úgy tűnik nem zavarja, hogy valaki saját elhatározásából privatizálja a város vagyonát”, a valós tényeket hamis színben tüntette fel és ezzel megsértette a felperes jóhírnevét.

Az alperest eltiltotta a további jogsértésektől és kötelezte, hogy 15 napon belül saját költségén tegye közzé az ítélet rendelkező részét a peres felek nevének feltüntetésével a .. honlapon, a .. honlapon, valamint a .. című lapban az alábbi szövegű nyilatkozattal: „Bocsánatot kérek ..től az általam elkövetett jogsértésekért. ..”.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 800.000 forintot és ennek 2007. július 15. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 120.000 forint illetékből a felperest és az alperest 60.000 - 60.000 forint megfizetésére kötelezte az állam javára, külön felhívásra. A perrel felmerült költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 48.000 forint fellebbezési illetéket.

A másodfokú bíróság nem fogadta el az alperes hivatkozását, miszerint nyilatkozatát nem valósághűen ismertették a különböző sajtószervek, ugyanis ezt cáfolja a Nemzeti Nyomozó Iroda

határozatának indokolása, az alperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozata, valamint az a körülmény, hogy több különböző újság ugyanolyan módon hozta nyilvánosságra az alperes által elmondottakat.

Az alperes azt állította, hogy a felperes - a 111/2006. (VII.26.) és a 127/2006. (IX.7.) számú képviselőtestületi határozatokban foglaltak ellenére - nem rendelkezett felhatalmazással a mélygarázs építésével kapcsolatos szerződések aláírására, kötelezettségvállalására. Ezzel az alperes a polgármester felperest hatáskör túllépéssel, tisztségével való visszaéléssel vádolta, holott ennek valóságát sem tanúkkal, sem okiratokkal igazolni nem tudta, ezért megsértette jóhírnevét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint is jogsértő az az állítás, hogy az alperes szerint valaki saját elhatározásából privatizálja a várost, mert ezáltal azt a látszatot keltette, mintha a római katolikus temető telekcseréje a görög-keleti temető felszámolása során nem jogszerűen, hanem képviselőtestületi felhatalmazás nélkül járt el.

Az alperes által használt .. kifejezés a Ptk. 76. §-a szerint sértette a felperes emberi méltóságát és becsületét, mivel az az amerikai Water-gate botrányra, illetve a .. mélygarázs botrányra utalt, azt a látszatot keltve, hogy a felperes nevéhez gazdasági visszaélések, botrányok, jó erkölcsbe ütköző tevékenységek fűződnek. A jogsértő cselekményekkel való vádolás miatt ez a kijelentés a felperes becsületét, míg a nevének eltorzítása, illetve a gate-toldattal való közlése pedig az emberi méltóságát sértette. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta a Ptk. 84. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján igényelt objektív jogkövetkezmények alkalmazását is.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye tekintetében a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként értékelte, hogy a választók bizalma megingott, a lakosokban kétely merült fel a felperes eljárásával kapcsolatban, amely a megítélését hátrányosan befolyásolta. A felperes választott tisztségét, a többszörös jogsértést, és a jogsértések tárgyi súlyát figyelembe véve, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelés mellett egyetértett az elsőfokú bíróság által ebben a körben meghozott érdemi döntéssel.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását kérte, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. Harmadlagosan a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését, és az ezzel kapcsolatos kereseti kérelem elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a .. kifejezés politikai iróniával fűszerezett szójáték, amely az alperes személyes véleményét tükrözi, és a

politikai kritika kategóriájába tartozik, amit a felperes túrni köteles.

A képviselőtestület felperes részére adott felhatalmazásával kapcsolatban az elsőfokú bíróság az alperes bizonyítási indítványát azzal utasította el, hogy az alperesi felvétel a testületi ülés napirendi pontjai felcserélésének bizonyítására alkalmas volt, annak igazolására azonban nem, hogy egyes képviselők milyen tudatban voltak a szavazás során. Az alperes álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok nem vizsgálták meg kellő alaposággal, hogy a képviselőtestületi ülésen mi zajlott le, a DVD-felvételből ugyanis nyilvánvaló, hogy a képviselőtestületi szavazás során a határozati javaslatok szövege nem, csak a napirendi pontok kerültek ismertetésre, így nagy valószínűséggel tévedésben voltak a képviselők abban, hogy melyik javaslatról szavaznak éppen. Erre vonatkozóan .. független képviselő tanúvallomása adhatott volna teljes körű képet. Sérelmezte, hogy a felperes bizonyítási indítványainak az ügyben eljáró bíróságok eleget tettek, míg az alperesi védekezés alátámasztására nem adott lehetőséget az elsőfokú bíróság, a másodfokú bíróság pedig ezt nem kifogásolta.

Az alperes szerint a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének a nem vagyoni kártérítés körében, hivatkozott az EBH 2006/1398. és a BH 2006/318. számú döntésekre. Álláspontja szerint .. tanúvallomása nem támasztotta alá a felperest ért nem vagyoni hátrányokat. A felperes nem igazolta, hogy a róla kialakult kedvezőtlen vélemény az alperesi kijelentésekkel okozati összefüggésben állna. A hosszú ideje polgármesterként tevékenykedő felperesről kialakult véleményt több esemény, a felperes hosszú távú tevékenysége formálhatta, kedvezőtlen megítélésének okát nem lehet kizárólag az alperesi véleménynyilvánítás körében keresni. Utalt a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.836/2008/5. számú ítéletére, amely szerint a megállapított jogsértéssel összefüggésbe nem hozható, a közszereplő kedvezőtlen megítélésében megnyilvánuló hátrány kártérítés alapjául nem szolgálhat. Hivatkozott az EBH 2000/302. számú eseti döntésben foglaltakra.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A .. kifejezés tekintetében kifejtette, hogy amennyiben az véleménynyilvánításnak minősülne, az alperes akkor sem támasztotta alá semmilyen eseménnyel, hogy a felperes olyan magatartást tanúsított, amely miatt személyét a Water-gate néven elhíresült világpolitikai botrányhoz, illetve a hasonló „...” néven elhíresült magyar politikai botrányhoz hasonlítsa. Hivatkozott a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntető rendőrségi határozatra, amely alátámasztja azt, hogy semmilyen ténybeli alapja nem volt az alperes jogsértő állításának. A képviselőtestület felhatalmazása tekintetében utalt arra, hogy a becsatolt DVD-felvétel tartalmával a bíróság tisztában volt, mert az alperes előkészítő iratában részletesen leírta az azon látható eseményt. Így a tényállás kellően feltárt. A perben a felvételtől

függetlenül is az igazolást nyert, hogy a képviselőtestület a mélygarázs tekintetében minden jogi aktus vonatkozásában határozatot hozott, ezt alátámasztja a Nemzeti Nyomozó Iroda nyomozást megszüntető határozata. Kitért arra, hogy a nyomozó hatóság közokiratnak minősülő határozatában foglaltakkal szemben tanúbizonyítás nem vezethet eredményre. Mindemellett egyetlen képviselőnek nem lehet tudomása arról, hogy a többi képviselőtársa mit gondolt a szavazáskor. Arra is hivatkozott, hogy a beruházással kapcsolatos szerződések érvénytelenségének megállapítása iránt a jelen per alperese pert indított, amelyben a bíróság a keresetet jogerősen elutasította.

A nem vagyoni kártérítés körében hivatkozott az előkészítő iratában kifejtettekre és személyes előadására, amelyet .. tanúvallomása hitelt érdemlően alátámasztott.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A másodfokú bíróság a per érdemi elbírálásához szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása alapján a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerint helyesen állapította meg a tényállást, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jog sérelmét jelenti - mások mellett - az emberi méltóság és a becsület megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév védelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezésekből következően a jóhírnév sértés megvalósul, ha a valótlan és sértő tényállítások közlésére kerül sor, a vélemény pedig akkor jogsértő, ha egyúttal valótlan tényállítást is magában foglal vagy kifejezőmódjában indokolatlanul lealacsonyító, bántó.

Mindezen rendelkezések alapján a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg a felperes személyhez fűződő jogainak megsértését.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a jogerős ítélettel abban, hogy az alperes nem tudta alátámasztani azt az állítását, miszerint a mélygarázs építésére vonatkozó vállalások aláírására, a szerződés megkötésére a képviselőtestület felhatalmazása, tudta nélkül került sor. Az alperes - a Pp. 164. § (1) bekezdés szerint őt terhelő - bizonyítási kötelezettségének ebben a körben nem tett eleget, míg a felperes a Nemzeti Nyomozó Hivatal határozatával és a

képviselőtestületi ülés jegyzőkönyvével cáfolta az alperesi állítást.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte az alperesnek az egyik önkormányzati képviselőtestületi tag tanúkénti meghallgatására és a testületi ülésről készült DVD-felvétel megtekintésére vonatkozó indítványát, ugyanis - a felhatalmazás meglétét igazoló okirati bizonyítékokkal szemben - tanúvallomással nem bizonyítható, hogy a képviselőtestület tagjai milyen tudatban hozták meg döntésüket. Erre vonatkozóan egyébként a felülvizsgálati kérelem is csupán azt állította: a képviselők nagy valószínűséggel tévedésben voltak a döntés meghozatalánál. Mindezek alapján helytállóan állapította meg a jogerős ítélet a felperes jóhírnevének megsértését.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a jogerős ítélet álláspontját a „...” kifejezés használatával kapcsolatban is.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.474/2007/5. sz. ítéletében már rámutatott: egy adott személy nevének sértő, indokolatlanul bántó tartalmat hordozó szójáték alkalmazásával való eltorzítása sérti az érintett emberi méltóságát.

Mivel a felperes által kifogásolt kifejezés arra utalt, hogy a felperes tevékenysége ellátása során jogellenes cselekményt, közhatalommal való visszaélést valósított meg, ezért a valóságtartalom nélküli bírálatot hordozó és sértő kijelentés egyben alkalmas volt a felperes becsületének megsértésére is.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján tehát helytállóan állapította meg a jogsértést a jogerős ítélet.

A felülvizsgálati kérelem egyéb érdemi okfejtése hiányában a jogsértés megállapítása körében más kérdéssel a jogsértés megállapítása körében a Legfelsőbb Bíróság nem foglalkozott.

A jogerős ítélet a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) pontja szerint helyesen kötelezte az alperest a további jogsértéstől való eltiltásra és a c) pontnak megfelelően az elégtételadásra.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja alapján, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jog szabályai szerint. A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján a kárért felelős személy kártérítés címén a károkozó cselekmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást és költséget köteles megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. E rendelkezésekből következően a sérelmet szenvedett személynek nevesítenie, és amennyiben vitás, a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően bizonyítania is kell a jogsértéssel okozati

összefüggésben elszenvedett, a kártérítés alapjául szolgáló hátrányokat.

A felülvizsgálati kérelem által hivatkozott döntéseknek megfelelően a jogerős ítélet a felperes nem vagyoni kárigényét a kártérítésre irányadó szabályok figyelembe vételével bírálta el, és csupán a jogsértéssel okozati összefüggésbe hozható hátrányokat értékelte annak megállapítása során.

A felperes a per során előadta, hogy a megállapított jogsértések miatt zaklatások érték, szűkebb és tágabb környezetében is meg kellett magyaráznia, hogy nem követett el jogszabálysértést, a szerződést kellő felhatalmazással kötötte meg. A nevével kapcsolatos kifejezés miatt pedig gúnyolódásoknak volt kitéve.

A perben tanúként meghallgatott .. elmondta: a városban sokat beszéltek a témáról, az emberekben megerősödött a gyanú, hogy a felperes tisztességtelenül járt el a beruházás ügyében. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a választott tisztséget betöltő felperes a jogsértésekkel releváns okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrányt szenvedett.

E körülmények Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelésével megállapítható volt az eljárás során, hogy a felperes személyének megítélése, társadalmi életben való részvétele kedvezőtlenül megváltozott, a személyébe vetett bizalom a közöltek folytán megingott. A jogerős ítélet ezeket a körülményeket helytállóan mérlegelve állapította meg az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét, amely alkalmas a felperest a nagy nyilvánosság előtt ért többoldalú, személyhez fűződő jogi sérelem által okozott nem vagyoni hátrányok kompenzálására. E mérlegelés felülmérlegelésére nincs jogszabályi lehetőség.

A fenti indokok alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a felperes 32/2003. (VIII.22.) IM r. 3. § (2) és (5) bekezdése szerint meghatározott felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, míg a 6/1986. (VI.26.) IM r. 13. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2011. február 23.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő